

ΑΡΝΟΣ βιβλία με στόχο!

Μαζί μας η Εκπαίδευση γίνεται παιχνίδι

Β'
Γυμνασίου

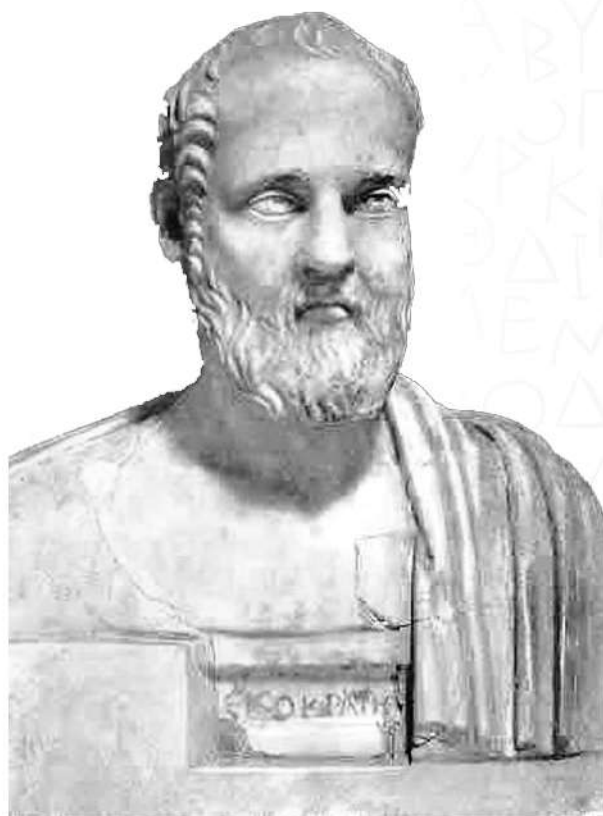
Αρχαία

Τετράδιο Σπουδής

α τεύχος

ΑΡΝΟΣ
Online Education

ΙΣΘΚΡΑΤΗΣ
436-338 ΠΧ

★ **100%** ★
ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Μέθοδος
ΑΡΝΟΣ

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο για Διδασκαλία & Μελέτη

Τετράδιο Σπουδής - Γιατί;

Το Τετράδιο Σπουδής ΑΡΝΟΣ είναι βασισμένο στη Μέθοδο ΑΡΝΟΣ, ένα σύστημα μάθησης με Στόχους – Υλοποίηση – Πιστοποίηση.

Βοηθάει το μαθητή να οικοδομήσει τη σκέψη του βήμα-βήμα, απλά και κατανοητά. Είναι Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο βάσει του οποίου γίνεται η διδασκαλία στο online μάθημα με «φυσικό» τρόπο. Ο δάσκαλος γράφει και υπογραμμίζει παράλληλα με το μαθητή.

Το Τετράδιο Σπουδής αποτελείται από:

- ★ Οπτικοποιημένη Θεωρία με ροή & συνέχεια
- ★ Ασκήσεις για Διδασκαλία και Εξάσκηση
- ★ Συνδυαστικές και Επαναληπτικές Ασκήσεις
- ★ Θέματα Προσομοίωσης Εξετάσεων

Πιστοποίηση Γνώσεων

Σε προγραμματισμένες ημερομηνίες διεξάγονται online ή/και δια ζώσης **Επαναληπτικά Τεστ Αξιολόγησης** στα οποία ο μαθητής πιστοποιεί και επαληθεύει τις γνώσεις του.

Για τους Γονείς

Πώς ο γονέας μπορεί να έχει εικόνα και εποπτεία στην πρόοδο του παιδιού του;

Το Τετράδιο Σπουδής είναι σχεδιασμένο με τέτοιον τρόπο για τη βήμα – βήμα εξάσκηση του μαθητή, μεταβαίνοντας με ασφάλεια από τα πιο απλά στα πιο σύνθετα. Επίσης, είναι ένας φυσικός τρόπος ο Γονέας να ελέγχει την πρόοδο του παιδιού του.

Πώς γίνεται η εποπτεία από το γονέα;

Σε κάθε μάθημα ελέγχει την ορθότητα των λύσεων, την κατανόηση και τη συμμετοχή του παιδιού στα μαθήματα.

Διδασκαλία στον ΑΡΝΟ σημαίνει:

- ★ Απεριόριστη μελέτη με video lessons
- ★ Αυτομάθηση στο App Arnos Learn
- ★ Coaching εξατομικευμένο
- ★ Μοτίβα Μάθησης και Εξάσκησης
- ★ Κάθε Απορία για εμάς είναι Πρόκληση!

★ Μέθοδος ΑΡΝΟΣ

Η **Μέθοδος ΑΡΝΟΣ** οδηγεί κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως γνώσεων ή επιπέδου, να μελετά από το επίπεδο όπου αισθάνεται άνετα, ώστε να διαμορφώσει γερές βάσεις για μάθηση.

Live Διδασκαλία Το online μάθημα γίνεται με φυσικό τρόπο, γιατί συνδυάζει την Τεχνολογία, το Πνεύμα, την Οργάνωση και την Εμπειρία.

Τετράδιο Σπουδής Είναι ο οδηγός για τη διδασκαλία του μαθήματος, την εξάσκηση του μαθητή και την πραγματοποίηση της online διδασκαλίας με Λόγο, Εικόνα και Παρατήρηση.

Καθηγητής Είναι ο σκηνοθέτης της διδακτικής πράξης, ο οποίος δρα σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό οικοσύστημα με Στόχους, Μαθησιακό Πλάνο και Ευθύνη.

«Μέθοδος ΑΡΝΟΣ... το καταστάλαγμα μιας πορείας 35 ετών με εκπαιδευτικές και εκδοτικές επιτυχίες, με ταξίδια πολιτισμού, συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις και αποτυχίες... μα, κυρίως, η παρακαταθήκη του ζευγολάτη πατέρα - Αρνού.»

Γιάννης Π. Κρόκος

Τετράδιο Σπουδής

Τεύχος Α΄

Αρχαία Β΄ Γυμνασίου

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο
για Διδασκαλία και Μελέτη

- Οδηγός για τη Διδασκαλία του Καθηγητή
- Οδηγός για τη Μελέτη του Μαθητή
- Διδασκαλία Online με φυσικό τρόπο
- Τόπος Εποπτείας Προόδου από το Γονέα
- Διδασκαλία με Πιστοποιημένους Καθηγητές ΑΡΝΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2021

Αρχαία Β΄ Γυμνασίου – Τετράδιο Σπουδής 1^ο τεύχος

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση έστω και μιας σελίδας του παρόντος βιβλίου κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό κ.λπ. – Ν. 2121/93, άρθρο 51).

Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λπ. (άρθρο 18). Οι παραβάτες διώκονται (άρθρο 13) και τους επιβάλλονται κατάσχεση, αστικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 64-66).

Συντακτική Ομάδα Κέντρου ΑΡΝΟΣ

Διευθυντής σειράς:

Ιωάννης Π. Κρόκος

Συνεργάστηκαν:

Νικολέττα Πατερέλη

Αγγελική Χαιρέτη

ΑΡΝΟΣ ONLINE EDUCATION

Πρόλογος

Το εκπαιδευτικό βοήθημα «Αρχαία Ελληνικά Β' Γυμνασίου» της φιλόλογου **Νικολέττας Πατερέλη** και των εκδόσεων ARNOS έχει ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές που φοιτούν στη Β' Γυμνασίου να κατανοήσουν, να κατακτήσουν και να εμπεδώσουν την ύλη του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών, όπως αυτή οργανώνεται στο σχολικό εγχειρίδιο και όπως διδάσκεται στις σχολικές αίθουσες.

Σε κάθε διδακτική ενότητα εμπεριέχονται:

- i) απόδοση του αρχαίου κειμένου κατά λέξη στα νέα ελληνικά,**
- ii) ερωτήσεις κατανόησης** βασισμένες στη μετάφραση του κειμένου,
- iii) λεξιλογικές ασκήσεις** εμπλουτισμού των γνώσεων των μαθητών με βάση την οικογένεια λέξεων του λήμματος που δίνεται στον λεξιλογικό πίνακα,
- iv) ετυμολογικές ασκήσεις** βασισμένες στα φαινόμενα της παραγωγής και της σύνθεσης λέξεων στην αρχαία ελληνική,
- v) ολοκληρωμένη επανάληψη** σε γραμματικά ή συντακτικά φαινόμενα που διδάχτηκαν στην Α' Γυμνασίου,
- vi) επαναληπτικές ασκήσεις** εμπέδωσης της γραμματικής και του συντακτικού, βασισμένες στις γνώσεις που έχουν ήδη κατακτήσει οι μαθητές,
- vii) αναφορά και συμπληρωματικές παρατηρήσεις** που, σε συνδυασμό με τη θεωρία του σχολικού εγχειριδίου, ολοκληρώνουν τη γνώση των μαθητών στο **γραμματικό ή συντακτικό φαινόμενο που διδάσκονται** στη συγκεκριμένη ενότητα,
- viii) ασκήσεις εμπέδωσης του γραμματικού ή συντακτικού φαινομένου** της ενότητας,
- ix) απόδοση του παράλληλου αρχαίου κειμένου στα νέα ελληνικά,**
- x) ερωτήσεις κατανόησης και συσχέτισης** του παράλληλου κειμένου και του κειμένου αναφοράς,
- xi) επιπλέον ασκήσεις επανάληψης** στο κείμενο, στο λεξιλόγιο, στην ετυμολογία, στη γραμματική και στο συντακτικό της εκάστοτε ενότητας.

Το παρόν εκπαιδευτικό βοήθημα θεωρείται απαραίτητο συμπλήρωμα της διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και της άρτιας προετοιμασίας των μαθητών, ώστε:

- **να κατακτηθούν ολοκληρωμένα και ουσιαστικά οι γνώσεις** του μαθήματος των αρχαίων ελληνικών της Β' Γυμνασίου, σύμφωνα με τις υποδείξεις και την ύλη του προγράμματος σπουδών του Υπουργείου Παιδείας,
- **να επιτευχθεί άριστη προετοιμασία για τις τελικές – προαγωγικές εξετάσεις** της Β' Γυμνασίου και
- **να αποκτηθούν οι απαραίτητες βάσεις** για τη συνεχή σχολική πρόοδο των μαθητών στις επόμενες τάξεις, χωρίς κενά και αδυναμίες.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Πίνακας περιεχομένων

ΕΝΟΤΗΤΑ 1, ΠΑΤΡΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	3
ΕΝΟΤΗΤΑ 2, ΤΟ ΤΕΧΝΑΣΜΑ ΤΟΥ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ	25
ΕΝΟΤΗΤΑ 3, ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ.....	46
ΕΝΟΤΗΤΑ 4, ΟΙ ΣΕΛΗΝΙΤΕΣ.....	71
ΕΝΟΤΗΤΑ 5, Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ.....	91
ΕΝΟΤΗΤΑ 6, Η ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	113

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

ΕΝΟΤΗΤΑ 1, Πατρική δικαιοσύνη

Διδακτικοί Στόχοι της Ενότητας:

Στην ενότητα 1 αναμένεται οι μαθητές:

- να κατανοήσουν την **έννοια της τιμωρίας**, όπως την αντιλήφθηκε ο Ρακώκης και να την αξιολογήσουν,
- να κάνουν επανάληψη στην **παραγωγή των λέξεων** της αρχαίας ελληνικής,
- να κάνουν επανάληψη στην **ύλη της γραμματικής και του συντακτικού** που διδάχθηκαν στην Α΄ Γυμνασίου

Α. Πατρική δικαιοσύνη

Αρχαίο Κείμενο:

Ἄνῆρ γενεὶ Μάρδος
παῖδας εἶχεν ἐπτά.
Τούτων ὁ νεώτατος
εἰργάζετο κακὰ πολλὰ
τοὺς ἄλλους.
Καὶ τὰ μὲν πρῶτα
ἐπειρᾶτο ὁ πατήρ
ῥυθμίζειν αὐτὸν λόγῳ·
ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθετο,
πρὸς τοὺς δικαστὰς ἦγαγε
καὶ ὅσα ἀκριβῶς αὐτῷ ἐτετόλμητο
κατηγόρησε,
καὶ ἦται παρὰ τῶν δικαστῶν
ἀποκτεῖναι τὸν νεανίσκον.
Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν
καὶ ἦγαγον ἀμφοτέρους
ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀρταξέρην.
Τὰ αὐτὰ δὲ λέγοντος
τοῦ Μάρδου,
βασιλεὺς ἔφη:
«Εἵτα τολμήσεις
τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι;»
Ὁ δὲ ἔφη «πάντων μάλιστα·
ἐπεὶ καὶ ὅταν ἀφαιρῶ
τὰς ἐκφύσεις τὰς πικρὰς
τῶν φυομένων θριδακινῶν,
οὐδὲν ἢ μήτηρ αὐτῶν λυπεῖται,

Μετάφραση

Ένας άνθρωπος, Μάρδος στην καταγωγή,
είχε επτά παιδιά.
Από αυτά ο νεότερος (γιος)
έκανε πολλά κακά
στους άλλους.
Και αρχικά
ο πατέρας προσπαθούσε
να συνετίζει αυτόν με τα λόγια·
επειδή όμως δεν πειθαρχούσε,
(τον) οδήγησε ενώπιον των δικαστών
και όσα ακριβώς είχε τολμήσει (να κάνει) αυτός
ανέφερε,
και ζητούσε από τους δικαστές
να θανατώσουν το νεαρό.
Αυτοί τότε έμειναν έκπληκτοι
και οδήγησαν και τους δύο
ενώπιον του βασιλιά Αρταξέρξη.
Και ενώ έλεγε τα ίδια
ο Μάρδος,
ο βασιλιάς είπε:
«Αλήθεια, θα έχεις το θάρρος
ν' αντέξεις (να δεις) το γιο σου να
θανατώνεται;».
Αυτός τότε είπε: «Βεβαιότατα·
γιατί, και όταν αφαιρώ
τις πικρές παραφυάδες
των μαρουλιών που μεγαλώνουν,
καθόλου δεν λυπάται η μητέρα τους,

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

ἀλλὰ θάλλει μᾶλλον

Αρχαίο Κείμενο:

καὶ γλυκίων γίνεται». Ταῦτα ἀκούσας Ἀρταξέρξης ἐπήνεσε μὲν τὸν ἄνδρα καὶ ἐποίησεν ἓνα τῶν βασιλικῶν δικαστῶν, εἰπὼν ὅτι ὁ περὶ τῶν ἰδίων παιδῶν οὕτω δικαίως ἀποφαινόμενος πάντως καὶ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀκριβὴς ἔσται δικαστὴς καὶ ἀδέκαστος, ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς τιμωρίας, ἀπειλῶν αὐτῷ θανάτου, ἐὰν ἀδικῶν φωραθῇ ἕτερα.

ἀλλὰ βγάζει περισσότερα φύλλα

Μετάφραση

και γίνεται γλυκύτερη». Όταν άκουσε αυτά ο Αρταξέρξης επαίνεσε βέβαια τον άνδρα (αυτόν) και τον έκανε βασιλικό δικαστή, αφού είπε ότι αυτός που για τα παιδιά του διατυπώνει τόσο δίκαιες κρίσεις, οπωσδήποτε και στις ξένες υποθέσεις θα είναι ακριβοδίκαιος δικαστής και αδιάφθορος, και απάλλαξε και το νεαρό από την τιμωρία, απειλώντας αυτόν με θάνατο, εάν αποδειχτεί ότι διαπράττει άλλες αδικίες.
Αίλιανός, Ποικίλη Ίστορία 1.34 (διασκευή)

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις. Στην απάντησή σας να αξιοποιήσετε και φράσεις από το αρχαίο κείμενο.

α) Ποια είναι τα πρόσωπα του κειμένου;

.....

.....

.....

.....

β) Ποιο πρόβλημα αντιμετώπιζε ο Ρακώκης με τον γιο του;

.....

.....

.....

.....

γ) Τι έκανε, για να το λύσει;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

δ) Πώς αντέδρασαν οι δικαστές;

.....

.....

.....

.....

ε) Τι ρώτησε ο Αρταξέρξης τον Ρακώκη;

.....

.....

.....

.....

στ) Τι του απάντησε ο Ρακώκης και πώς τεκμηρίωσε την απάντησή του;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ζ) Γιατί ο Αρταξέρξης έκανε τον Ρακώκη δικαστή;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

η) Τι απέγινε ο γιος του Ρακώκη;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B1. Επανάληψη στην παραγωγή ουσιαστικών από ουσιαστικά

α) Υποκοριστικά: λέγονται τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία δηλώνουν πραγματική ή συναισθηματική σμίκρυνση της πρωτότυπης λέξης.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-άριον	άνθρωπάριον < άνθρωπος	-ίσκος	νεανίσκος < νεανίας
-ιον	σωμάτιον < σῶμα	-ύδριον	νησύδριον < νήσος

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

-ίδιον	οίκίδιον < οἶκος	-ύλλιον	εἰδύλλιον < εἶδος
-ίς	νησίς < νῆσος	(σύντομο ποίημα συχνά με βουκολικό περιεχόμενο)	

β) Περιεκτικά: λέγονται τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία σημαίνουν το μέρος που περιέχει πολλά από εκείνα που φανερώνει η πρωτότυπη λέξη ή πολλά όμοια πράγματα που βρίσκονται στο ίδιο μέρος.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-(ε)ών	ἀμπελών < ἄμπελος ἐλαιών < ἐλαία	-ιά	μυρμηκιά < μύρμηξ

γ) Τοπικά: είναι τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία σημαίνουν τον τόπο όπου μένει ή εργάζεται το πρόσωπο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη ή τον τόπο όπου γίνεται μια ενέργεια.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-ιον	ἐμπόριον < ἔμπορος	-(ε)ῖον	ἰατρεῖον < ἰατρός

δ) Παρώνυμα: είναι τα παράγωγα ουσιαστικά που σημαίνουν πρόσωπο σχετικό με αυτό που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη ή πρόσωπο που ανήκει σε αυτό.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-εὺς	κεραμεύς < κέραμος	-(έ)της	φυλέτης < φυλή
-της	ναύτης < ναῦς	-(ώ)της	ἡπειρώτης < ἡπειρος
-(ί)της	πολίτης < πόλις		

ε) Εθνικά: λέγονται τα ουσιαστικά που παράγονται από κύρια ονόματα χωρών, πόλεων και τόπων και σημαίνουν εκείνον που κατάγεται από κάποιον τόπο ή ανήκει σε αυτόν.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-ιος	Κορίνθιος < Κόρινθος	-(ά)της	Τεγεάτης < Τεγέα
-(α)ῖος	Κερκυραῖος < Κέρκυρα	-(ιά)της	Σπαρτιάτης < Σπάρτη
-(ε)ῖος		-(ή)της, -(ί)της	
-(ω)ιος, -ῶος	Κῶος < Κῶς	-(ώ)της	Σικελιώτης < Σικελία
-εὺς	Μεγαρεὺς < Μέγαρα	-ήσιος	Ἰθακήσιος < Ἰθάκη
-νός	Ἀσιανός < Ἀσία		
-ῖνος	Ἀμοργῖνος < Ἀμοργός		

στ) Πατρωνυμικά: ονομάζονται τα ουσιαστικά που παράγονται από κύριο όνομα πατέρα, μητέρας ή άλλου προγόνου και σημαίνουν τον γιο, την κόρη και γενικά τον απόγονο.

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-(ά)δης	Αἰνείαδης < Αἰνείας	-ίων	Κρονίων < Κρόνος
-(ε)ίδης	Πριαμίδης < Πρίαμος Ἀτρείδης < Ἀτρεὺς		

ζ) Γονωνυμικά: λέγονται τα ουσιαστικά που σημαίνουν το νεογνό ζώου.

κατάληξη	παράδειγμα
----------	------------

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

-ιδεύς λαγιδεύς < λαγώς (ν.ε. λαγός)

B2. Επανάληψη στην παραγωγή ουσιαστικών από ρήματα

Ουσιαστικά παράγωγα από ρήματα **δηλώνουν:**

α) το πρόσωπο που ενεργεί:

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-εύς	γραφεύς < γράφω	-μών	ήγεμών < ήγέομαι, ήγοῦμαι
-ός	άρωγός < ἀρήγω (= βοηθώ)	-τήρ	σωτήρ < σῶζω
-της	κριτής < κρίνω	-τωρ	πράκτωρ < πράττω
-άς	φυγάς < φεύγω		

β) ενέργεια, πάθος, κατάσταση ή το αποτέλεσμα ενέργειας

ενέργεια, πάθος, κατάσταση

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-σις	φύσις < φύω	-ε-ία	βασιλεία < βασιλεύω
-σία	δοκιμασία < δοκιμάζω	-ος	τρόμος < τρέμω
-ή	φυγή < φεύγω	-μός	όδυρμός < οδύρομαι
-ά	χαρά < χαίρω	-(ε)τός	τρυγητός < τρυγάω, -ῶ
-ία	μανία < μαίνομαι		

το αποτέλεσμα μιας ενέργειας

-μα	ποίημα < ποιέω, ποιῶ	-ος	ψεῦδος < ψεύδομαι
-μη	γραμμή < γράφω		

γ) όργανο ή μέσο:

καταλήξεις	παράδειγμα	καταλήξεις	παράδειγμα
-τρον	ἄροτρον < ἀρώω, ἀρῶ	-τήριον	ποτήριον < πίνω
ή -θρον		-ανον	δρέπανον < δρέπω
-τρα	ξύστρα < ξύω	-άνη	σκαπάνη < σκάπτω
ή -θρα	ἀποβάθρα < ἀποβαίνω	-όνη	ἀγχόνη < ἄγχω
-τήρ	λουτήρ < λούω	-ίς	γραφίς < γράφω
-τηρία	ἀρτηρία < αἰείρω		

δ) τόπο:

καταλήξεις	παράδειγμα
-τήριον	ὀρμητήριον < ὀρμάομαι, ὀρμῶμαι
-τρα	παλαίστρα < παλαίω
-τρον	θέατρον < θεάομαι, θεῶμαι
-θρον	βάθρον < βαίνω

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ασκήσεις στην παραγωγή των λέξεων

2. Να σχηματίσετε παράγωγες λέξεις απ' τα ρήματα που δίνονται:

δρῶ:
 χαίρω:
 σφάλλω:
 ἀριστεύω:
 στρέφω:
 θεραπεύω:
 ἀμείβω:
 κολακεύω:
 φυλάττω:
 κόπτω:
 ταραττώ:
 σώζω:

3. Να επιλέξετε 10 από τα παράγωγα ουσιαστικά που σχηματίσατε στην άσκηση 2 και να δηλώσετε την κατηγορία στην οποία ανήκουν.

ουσιαστικό	κατηγορία
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

4. Στη στήλη Β' να γράψετε τα ρήματα, από τα οποία προέρχονται οι λέξεις της στήλης Α'. Στη στήλη Γ' να γράψετε τι δηλώνουν οι λέξεις της στήλης Α'.

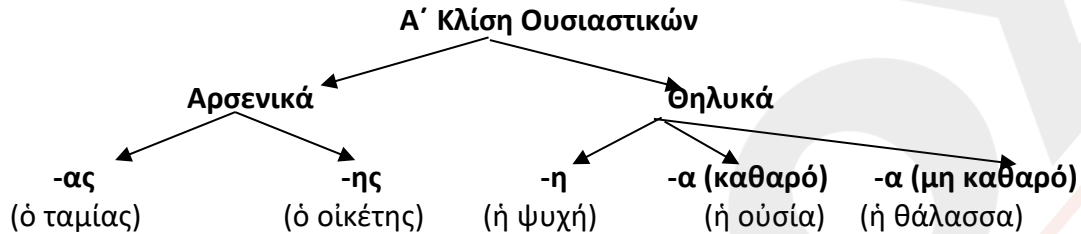
A	B	Γ
κουρεύς		
φόρος		
τάξις		
τίμημα		

5. Να σχηματίσετε επίθετα από τα ακόλουθα ουσιαστικά.

σπουδή: θεός:
 χρυσός: άπατη:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Γ. Επανάληψη στην Α' κλίση των ουσιαστικών

Κλίση Αρσενικών

	Ενικός Αριθμός	
Ονομ.	ὁ ταμίας	ὁ οἰκέτης
Γεν.	τοῦ ταμίου	τοῦ οἰκέτου
Δοτ.	τῷ ταμίᾳ	τῷ οἰκέτῃ
Αιτ.	τόν ταμίαν	τόν οἰκέτην
Κλητ.	ὦ ταμία	ὦ οἰκέτα

	Πληθυντικός Αριθμός	
Ονομ.	οἱ ταμίαι	οἱ οἰκέται
Γεν.	τῶν ταμιῶν	τῶν οἰκετῶν
Δοτ.	τοῖς ταμίαις	τοῖς οἰκέταις
Αιτ.	τούς ταμίας	τούς οἰκέτας
Κλητ.	ὦ ταμίαι	ὦ οἰκέται

Κλίση Θηλυκών

	Ενικός Αριθμός			
Ονομ.	ἡ οὐσία	ἡ θάλασσα	ἡ ψυχὴ	ἡ γλῶσσα
Γεν.	τῆς οὐσίας	τῆς θαλάσσης	τῆς ψυχῆς	τῆς γλώσσης
Δοτ.	τῇ οὐσίᾳ	τῇ θαλάσσει	τῇ ψυχῇ	τῇ γλώσσει
Αιτ.	τήν οὐσίαν	τήν θάλασσαν	τήν ψυχὴν	τήν γλῶσσαν
Κλητ.	ὦ οὐσία	ὦ θάλασσα	ὦ ψυχὴ	ὦ γλῶσσα

	Πληθυντικός Αριθμός			
Ονομ.	αἱ οὐσίαι	αἱ θάλασσαι	αἱ ψυχαί	αἱ γλῶσσαι
Γεν.	τῶν οὐσιῶν	τῶν θαλασσῶν	τῶν ψυχῶν	τῶν γλωσσῶν
Δοτ.	ταῖς οὐσίαις	ταῖς θαλάσσαις	ταῖς ψυχαῖς	ταῖς γλώσσαις
Αιτ.	τάς οὐσίας	τάς θαλάσσας	τάς ψυχάς	τάς γλώσσας
Κλητ.	ὦ οὐσίαι	ὦ θάλασσαι	ὦ ψυχαί	ὦ γλῶσσαι

Παρατηρήσεις:

- Οι καταλήξεις του **πληθυντικού των αρσενικών και των θηλυκών είναι ίδιες.**
- Η κατάληξη **-ας** είναι **μακρά**, π.χ. τούς ταμίας, τῆς οὐσίας, τὰς γλώσσας.
- Η δίφθογγος **αι**, όταν βρίσκεται στο τέλος κλιτῆς λέξης (πλην ευκτικής ρήματος), είναι **βραχεία**, π.χ. αἱ γλῶσσαι (αλλά ταῖς γλώσσαις).
- Η **γενική πληθυντικού** των ουσιαστικών α' κλίσης τονίζεται πάντοτε στη **λήγουσα** και **περισπάται**, π.χ. τῶν ταμιῶν, τῶν θαλασσῶν.
- Η **γενική και η δοτική** των ουσιαστικών α' κλίσης, όταν τονίζονται στη **λήγουσα**, **περισπώνται** και στους δύο αριθμούς, π.χ. τῆς ψυχῆς, τῇ ψυχῇ, τῶν ψυχῶν, ταῖς ψυχαῖς.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Τα **οξύτονα** και **παροξύτονα** ουσιαστικά α' κλίσης διατηρούν τον τόνο τους στην **ίδια** συλλαβή σε όλες τις πτώσεις (στη γενική βέβαια του πληθυντικού όλα τονίζονται στη λήγουσα), π.χ. ὁ κριτής, τοῦ κριτοῦ, τῷ κριτῇ, τὸν κριτήν.
- Προσοχή στην **κλητική ενικού των αρσενικών σε -ης!** Τα περισσότερα σχηματίζουν κλητική σε **-α βραχύ**. Μόνο τα ουσιαστικά σε **-δης** (π.χ. εὐπατρίδης) και το κύριο όνομα **Αἰσχίνης** διατηρούν την κατάληξη **-η**.
- Τα **θηλυκά σε -η** στον ενικό διατηρούν το **-η** σε όλες τις πτώσεις. Τα **θηλυκά σε -α** στον ενικό διατηρούν το **-α** σε όλες τις πτώσεις, εκτός από όσα **πριν από το -α έχουν σύμφωνο (πλην ρ)**. Τα τελευταία έχουν κανονικά κατάληξη **-α βραχύ** και το τρέπουν **στη γενική και δοτική του ενικού σε -η**, π.χ. ἡ χώρα → τῆς χώρας, τῇ χώρᾳ, ἀλλὰ ἡ γλῶσσα → τῆς γλώσσης, τῇ γλώσσῃ.
Προσοχή! ἔχουν το τελικό **-α βραχύχρονο**, αν και προηγείται φωνήεν ἡ ρ, τα **προπαροξύτονα θηλυκά** (π.χ.: ἡ ἐπιμέλεια).
- Ότι είναι η κατάληξη **-α** στην **ονομαστική ενικού** είναι και στην **αιτιατική και κλητική** ενικού.
- Στα **προπαροξύτονα θηλυκά** ο **τόνος** κατεβαίνει στη **γενική και δοτική ενικού**, καθώς και στη **γενική, δοτική και αιτιατική πληθυντικού**: τῆς ἀθλητρίας, τῇ ἀθλητρίᾳ / τῶν ἀθλητριῶν, ταῖς ἀθλητρίαις, τὰς ἀθλητρίας.

Επαναληπτικές ασκήσεις στη Γραμματική του κειμένου

6. Να κλιθούν στους δύο αριθμούς:

τὸν νεανίσκον	Ἄρταξέρην Ενικός Αριθμός	τὰς ἐκφύσεις τὰς πικρὰς
Ονομ.		
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
Κλητ.		
	Πληθυντικός Αριθμός	
Ονομ.		
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
Κλητ.		
τῶν βασιλικῶν δικαστῶν	τὸν νεανίαν Ενικός Αριθμός	τούτων
Ονομ.		

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Γεν.
 Δοτ.
 Αιτ.
 Κλητ.

Πληθυντικός Αριθμός

Ονομ.
 Γεν.
 Δοτ.
 Αιτ.
 Κλητ.

τῆς τιμωρίας

τὸν βασιλέα Ενικός Αριθμός

Ονομ.
 Γεν.
 Δοτ.
 Αιτ.
 Κλητ.

Πληθυντικός Αριθμός

Ονομ.
 Γεν.
 Δοτ.
 Αιτ.
 Κλητ.

7. Οι ακόλουθοι ρηματικοί τύποι να κλιθούν στην Οριστική Ενεργητικής Φωνής στον χρόνο που βρίσκονται:

εἶχεν	τολμήσεις	κατηγόρησε
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

ἐπέιθετο	ῥυθμίζειν	ἀκούσας
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Επαναληπτικές ασκήσεις στο Συντακτικό του κειμένου

8. Να συντάξετε τους κύριους όρους των παρακάτω προτάσεων και να χαρακτηρίσετε τα ρήματα (αμετάβατα, μεταβατικά, συνδετικά).

Ἄνὴρ γένει Μάρδος παῖδας εἶχεν ἑπτὰ.

Ρήμα:

Υποκείμενο:

Αντικείμενο:

Τούτων ὁ νεώτατος κακὰ πολλὰ τοὺς ἄλλους εἰργάζετο.

Ρήμα:

Υποκείμενο:

Αντικείμενο 1:

Αντικείμενο 2:

καὶ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀκριβὴς ἔσται δικαστὴς καὶ ἀδέκαστος,

Ρήμα:

Υποκείμενο:

Κατηγορούμενο:

ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς τιμωρίας.

Ρήμα:

Υποκείμενο:

Αντικείμενο 1:

Αντικείμενο 2:

9. Στις ακόλουθες προτάσεις να εντοπίσετε το απαρέμφατο, να αναγνωρίσετε το είδος του, τη συντακτική του θέση, το υποκείμενό του και να δηλώσετε αν υπάρχει ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία.

Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπειρᾶτο αὐτὸν ὁ πατήρ ῥυθμίζειν λόγῳ.

Απαρέμφατο:

Εἶδος απαρεμφάτου:

Συντακτικὴ θέση απαρεμφάτου:

Υποκείμενο απαρεμφάτου:

Ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία:

ἦται παρὰ τῶν δικαστῶν ἀποκτεῖναι τὸν νεανίσκον.

Απαρέμφατο:

Εἶδος απαρεμφάτου:

Συντακτικὴ θέση απαρεμφάτου:

Υποκείμενο απαρεμφάτου:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία:

«Εἴτα τολμήσεις τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι;»

Απαρέμφατο:

Εἶδος απαρεμφάτου:

Συντακτική θέση απαρεμφάτου:

Υποκείμενο απαρεμφάτου:

Ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία:

Δ. Παράλληλο Κείμενο

Μετάφραση: Ενώ οι Πέρσες λεηλατούσαν την Ελλάδα, ο Πausanias, ο στρατηγός των Λακεδαιμονίων, αφού πήρε πεντακόσια χρυσά τάλαντα από τον Ξέρξη, σκόπευε να προδώσει τη Σπάρτη. Όταν αυτός αποκαλύφθηκε, ο πατέρας του, ο Αγησίλαος, τον καταδίωξε μαζί με άλλους ως το ναό της Χαλκιοίκου Αθηνάς, και τις πόρτες του ιερού αφού έφραξε με πέτρες, τον εξόντωσε με πείνα· επίσης η μητέρα του πέταξε το σώμα του άταφο, όπως (εξιστορεί) ο Χρύσερμος στο δεύτερο βιβλίο των *Ιστορικών* του.

Πλούταρχος, Συναγωγή ιστοριών παραλλήλων ελληνικών και ρωμαϊκών 308 Β

Ερώτηση:

10. Να αναζητήσετε ομοιότητες και διαφορές ως προς το περιεχόμενο του κειμένου της ενότητας και του παράλληλου κειμένου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ε. Ασκήσεις εμπέδωσης

1. Ασκήσεις στο κείμενο της ενότητας

11. Να αναζητήσετε δικανικούς όρους* στο κείμενο της ενότητας.

* δικανικοί όροι = όροι που χρησιμοποιούνται στο δικαστήριο

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

12. Τι γνωρίζετε για το πρόσωπο που αναφέρεται στο κείμενο με τον όρο «Άρταξέρξη»; Για την απάντησή σας να συμβουλευτείτε το ερμηνευτικό σχόλιο του βιβλίου.

.....

.....

.....

.....

.....

13. Τι αντίκτυπο θα είχε η τιμωρία του Ρακώκη σε άλλα παιδιά συνομήλικα του γιου του;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Πώς κρίνετε την τιμωρία που προτείνει ο πατέρας για τον γιο του; Εξυπηρετεί τον στόχο της συμμόρφωσης του παιδιού;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται η θανατική ποινή;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Ασκήσεις στην ετυμολογία

16. Για τα ακόλουθα ουσιαστικά του κειμένου της ενότητας να γράψετε από ποια ρήματα παράγονται και τι δηλώνουν.

παράγωγο ουσιαστικό	ρήμα	δηλώνει
λόγω		
δικαστής		
βασίλεα		
έκφύσεις		
τιμωρίας		
θανάτου		

17. Να βρείτε με ποια λέξη του αρχαίου κειμένου της ενότητας παρουσιάζει ετυμολογική συγγένεια η κάθε λέξη της νέας ελληνικής που σας δίνεται:

κακουχία:		απόπειρα:	
πειστικός:		αυτοκτονώ:	
αθάνατος:		αξιολύπητος:	
ανδρείκελο:		αυτόφωρο:	
παραίνεση:		φήμη:	
παράλογος:		γενέθλια:	
ακατέργαστος:		απαιτητικός:	
αναφαίρετος:		ουσία:	
ευφυής:		μεταρρύθμιση:	
ανδρεία:		εκπληκτικός:	
άφεση:		τολμηρός:	
αιθαλής:		νεανικός:	

18. Να γράψετε πέντε λέξεις της νέας ελληνικής που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τις ακόλουθες λέξεις της αρχαίας ελληνικής:

δικαστής:	
βασίλεα:	
έποιήσεν:	
ύπομειναι:	
πρώτα:	
νεανίσκον:	
άποφαινόμενος:	
παῖδας:	
ακούσας:	
ἤγαγε:	

3. Επαναληπτικές ασκήσεις Γραμματικής στην ύλη της Α' Γυμνασίου

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

19. Να τονιστούν οι παρακάτω λέξεις και να δικαιολογηθεί ο τόνος τους:

νεος:
 θωκος:
 λαυρος:
 οίκειος:
 άμπελος:
 σπουδαιος:

20. Να γραφτούν στους δύο αριθμούς οι πλάγιες πτώσεις των ουσιαστικών που δίνονται:

ή τελετή	ο νόμος Ενικός Αριθμός	ή ψήφος
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
	Πληθυντικός Αριθμός	
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
τό μῆλον	ή τάξις Ενικός Αριθμός	τό ιερόν
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
	Πληθυντικός Αριθμός	
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		
	ή δίαιτα	
Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός	
Γεν.		
Δοτ.		
Αιτ.		

21. Να τοποθετήσετε τα ρήματα στο πρόσωπο και τη φωνή που ζητείται σε όλους τους χρόνους:

θεραπεύω (α' πληθ., Ενεργ. Φ.)	ἐργάζομαι (γ' εν., Μέσης Φ.)
Ενεστ.	
Παρατ.	
Μελ.	

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αόρ.
 Παρακ.
 Υπερ.

δουλεύω (γ' πληθ. Ενεργ. Φ.)	διώκω (β' εν. Ενεργ. Φ.)	τάττω (β' εν. Μέσης Φ.)
Ενεστ.		
Παρατ.		
Μελ.		
Αόρ.		
Παρακ.		
Υπερ.		

ἄρχω (γ' πληθ. Μέσης Φ.)	ἀποκόπτω (α' πληθ. Μέσης Φ.)
Ενεστ.	
Παρατ.	
Μελ.	
Αόρ.	
Παρακ.	
Υπερ.	

22. Να τοποθετήσετε τα επίθετα στον κατάλληλο τύπο:

οἱ (ἄφρωνος) ἰχθύες τῆς (ὠραῖος) νήσου
 τούς (δεινός) ῥήτορας τά (ὕψηλός) τείχη
 αἱ (αἰσχρός) διαβολαί
 τοῖς (ἀγαθός) ἄνθρωποις

23. Στις παρακάτω προτάσεις να τοποθετήσετε τον κατάλληλο τύπο οριστικής του εἰμί.

Ἐγὼ οὐκ (ενεστ.) ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
 Ὁ Θεός ἡμῶν ἔστι καὶ (μέλ.) εἰς αἰῶνας αἰώνων.
 Καὶ σύ (παρατ.) τῶν φίλων ἐκείνου;
 Ἀγαθὸν μέγιστον ἢ φρόνησις (ενεστ.) ἀεί.
 Καὶ (μέλ.) οἱ δύο εἰς σάρκαν μίαν.
 Οὐκ (παρατ.) οὗτοι οἱ υἱοὶ Περικλέους.
 Ἡμεῖς (ενεστ.) τῆς πόλεως ἄρχοντες.
 Καὶ (μέλ.) ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.
 Αἱ τῶν πόλεων ἐκβάσεις ἄδηλοί (ενεστ.)
 Οἱ τό ἀγαθὸν πράττοντες μακάριοι (μέλ.).
 Ἀργία (ενεστ.) μήτηρ πάσης κακίας.
 Ἀφίκοντο εἰς Κιλικίαν, ἔνθα (γ' εν. παρατ.) τὰ Συεννέσιος βασιλεία.

24. Να συμπληρωθούν οι ακόλουθες προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο οριστικής των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

Ἀγαμέμνων ἐν Αὐλίδι τὴν θυγατέρα (θύω, αόρ.).

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Οἱ Πλαταιεῖς τόν τῶν Θηβαίων κήρυκα (ἀποπέμπω, παρατ.).
 Ἄνθρωποι ἀτυχοῦντες ὑπ' ἐλπίδος (σῶζομαι, ενεστ.).
 Οἱ τοξόται ὑπό τῶν ἱππέων (διώκομαι, παρατ.).
 Τί ἐν τῷ πίνακι (γράφω, παρακ.) ὧ παῖδες;
 Οἱ ἐν Μαραθῶνι πεσόντες ἐν Μαραθῶνι καί (θάπτομαι, παρακ.).
 Ὁ κόσμος ἄριστα τοῖς θεοῖς (τάττομαι, παρακ.).
 Ἐνάρετος καί σοφός ἦν ὅστις εὖ (παιδεύομαι, υπερσυν.).
 Οἱ πολέμοι οὐκ (δέχομαι, ἀόρ.) τόν κήρυκα ἡμῶν.
 Οὗτος τοῖς πιστοῖς φίλοις τά ἄριστα (συμβουλευώ, παρατ.).
 Ἰππίας (καταλύω, ἀόρ.) τήν δημοκρατίαν τήν ἐν Ἀθήναις.
 Ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ τί (γράφομαι, παρακ.).
 Ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς πολλά (κρύπτομαι, γ' εν. ενεστ.).
 Ἐπεὶ τότε σύ (ψεύδομαι, ἀόρ.), πῶς νῦν βούλει πιστεύειν σοι;
 Ἄσμενοι (= με χαρά) οἱ Πλαταιεῖς τούς παρά τῶν πολεμίων κήρυκας
 (δέχομαι, μέλλ.).
 Βαβυλῶν (τειχίζομαι, υπερσυντ.) ὡς οὐδεμία ἄλλη πόλις τῶν τότε.
 Ἀλεξάνδρου ἀκοντισταί τούς ἡνιόχους τῶν δρεπανηφόρων ἀρμάτων
 (κατακοντίζω, παρατ.).
 Οἱ Ἑλληνες τὰς Ἑρινῦς Εὐμενίδας (ὀνομάζω, παρατ.).

25. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω αποφθεγματικές φράσεις με τον κατάλληλο τύπο οριστικής ενεστώτα των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

Σωφρονισμός (γίγνομαι) τοῖς ἀνθρώποις τά τῶν πέλας
 δυστυχήματα (= οἱ δυστυχίες των διπλανών μας).
 Ἥδονήν φεῦγε, ἥτις λύπην (τίκτω).
 Ὁ καιρός (κρίνω) φίλους, ὡς χρυσόν τό πῦρ.
 Πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι (= τη γνώση) (ὀρέγομαι = επιθυμώ)
 φύσει.
 Τῆς ἀρετῆς ἄθλον (= βραβεῖο) ἡ τιμή καί (ἀπονέμομαι) τοῖς
 ἀγαθοῖς.

26. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τη σωστή πτώση των λέξεων που είναι στην παρένθεση.

α) (νέος, δοτ. πληθ.) τό σιγᾶν κρεῖττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν.
 Μὴ ποίει (= μην κάνεις) (ἐλέφας, αιτ. εν.) ἐκ μυίας (= ἀπὸ μύγα).
 Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ (σύνεσις, γεν. εν.) οὐκ ἀσφαλῆ κτήματα.
 (γλῶσσα, γεν. εν.) κρατεῖν (= να συγκρατούμε) καί
 (ὀργή, γεν.εν.) χρή τόν ἄνδρα τόν ἀγαθόν.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ἀναφαίρετον κτῆμ' ἐστί παιδεία (βροτός, δοτ. πληθ.).
 Κρεῖττον (= καλύτερα εἶναι) τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν (= να γλιστράς με τα πόδια) ἢ τῇ
 (γλῶσσα).
 Οὐδέν (σιωπή, γεν. εν.) ἔστι χρησιμώτερον.
 Φησὶν ἢ παροιμία παλὶμπαιδας (= πάλι παιδιά) (ὁ γέρων, αιτ. πληθ.) γίνεσθαι.
 Τὴν φιλαργυρίαν εἶπε (μητρόπολις, αιτ. εν.) πάντων τῶν κακῶν.
 Τίκει (= γέννα) μὲν ἕνα, ἀλλὰ (λέων, αιτ. εν.)!

β) Πονηράν (φύσις, αιτ. εν.) μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον.
 Μέγα καύχημα (γονεύς, δοτ. πληθ.) ἀρετὴ τέκνων.
 Παρ' Ὀμήρῳ θαυμάζομεν τοὺς ἥρωας (Ὀδυσσεύς, αιτ. εν.) καὶ τόν
 (Πηλεὺς, γεν. εν.) υἱόν (Ἀχιλλεύς, αιτ. εν.).
 Οἱ Κλεάρχου ὀπλῖται ὑπὸ (ὁ ἱππεύς, γεν. πληθ.) Τισσαφέρνους
 ἐβλάπτοντο.
 Ῥώμη μετὰ (φρόνησις, γεν. εν.) ὠφέλησεν, ἄνευ δέ ταύτης πλεῖον
 τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν.
 Ἡ μὲν φύσις ἄνευ (μάθησις, γεν. εν.) τυφλόν, ἡ δὲ μάθησις δίχα
 (φύσις, γεν. εν.) ἐλλιπές, ἡ δ' ἄσκησις χωρὶς ἀμφοῖν (= χωρὶς αὐτὰ
 τα δύο) ἀτελές.

γ) Ἡ ἄμιλλα (ὁ ἀθλητής, γεν. πληθ.) τοὺς θεατάς ἐν
 (τό στάδιον, δοτ. πληθ.) τέρπει.
 Γύμναζε σαυτόν (πόνος ἐκούσιος, δοτ. πληθ.),
 ὅπως ἂν δύνῃ (= για να μπορείς) καὶ (ὁ ἀκούσιος, αιτ. πληθ.)
 ὑπομένειν.
 (ἵππος, γεν. εν.) μὲν ἀρετὴν ἐν (πόλεμος, δοτ. εν.) φίλου δέ
 (πίστις, αιτ. εν.) ἐν ἀτυχίᾳ κρίνομεν.
 (ὁ σοφιστής, γεν. πληθ.) οἱ πλεῖστοι (ὁ νεανίας, αιτ. πληθ.) ἐδίδασκον
 (ἡ πολιτικὴ ἀρετή, αιτ. εν.).
 Πάντα ταῦτα ἐλέγοντο ὑπὸ (ὁ ἱερεὺς, γεν. πληθ.) καὶ
 (ὁ μάντις, γεν. πληθ.).
 Δεῖ (γλῶσσα, γεν. εν.) κρατεῖν, καὶ μάλιστα ἐν
 (συμπόσιον, δοτ. εν.).
 (γέρων, γεν. πληθ.) ἔπαινος κόσμημα νέων.
 Τοὺς στεφάνους (ὁ ἀναδριὰς, δοτ. πληθ.) τῶν θεῶν ἐκόμιζον.

27. Να συμπληρωθούν οι παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο απαρεμφατικό τύπο των ρημάτων που είναι σε παρένθεση.

α) Ἀναγκάζεις με δεσπότην τὸν ἐμὸν (κτείνω, ενεστ.) οὐκ ἐθέλοντα.
 Κελεύω ὑμᾶς (πείθομαι, ενεστ.) τοῖς νόμοις.
 Τὸν ἐπὶ Θράκης πόλεμον ὑπεδέχετο (καταλύω, μέλ.).
 Οὐκ ἐδύνατο (παύομαι, αόρ.) τούτου τοῦ πολέμου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άγησίλαος ὤμοσεν (= ορκίστηκε) καὶ ταῦτα (πράττω, μέλ.).
 Κῦρος Κλέαρχον ἐκέλευσε (τάττωμαι, ἀόρ.) παρά τόν ποταμόν.
 Ἐνόμιζε καλῶς τούς παῖδας (παιδεύω, παρακ.).
 Τόν καλόν κάγαθόν ἄνδρα εὐδαίμονα (εἰμί, ενεστ.) φασίν.
 Οὐκ ἔφασαν (ἐπιτρέπω, μέλ.) ταῦτα γενέσθαι.

β) Οὐ παραινῶ σοι (= δεν σε προτρέπω) (σπεύδω, ενεστ.).
 Τήν πόλιν (φυλάττω, ἀόρ.) αὐτοῖς παρέδωσαν.
 Πέρσαι λέγουσι ταῦτα αὐτῷ (πράττωμαι, παρακ.).
 Κροῖσος ἐνόμιζεν ἑαυτόν (εἰμί, ενεστ.) ὀλβιώτατον (= εὐτυχεστάτο) πάντων.
 Ἦλπιζε τούς κριτάς δικαίους (εἰμί, μέλ.).
 Χρή τούς νέους (ἀπέχομαι, ενεστ.) τῶν αἰσchrῶν ἀκουσμάτων.
 Τό (λακωνίζω, ενεστ.) ἐστὶ φιλοσοφεῖν.

γ) Πλησίον ἦν ὁ σταθμός, ἔνθα ἔμελλον (καταλύω, μέλλ.).
 Ὦμοσαν οἱ Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος σύμμαχοι (εἰμί, μέλλ.).
 Πρόξενος ἐβούλετο αὐτόν (μεταπέμπομαι, ἀόρ.) οἴκοθεν.
 Κῦρος ᾤετο (= νόμιζε) τούς Ἕλληνας εἰς μάχην (τάττωμαι, παρακ.).
 Πολυκράτη ἐλέγετο (πείθομαι, παρακ.) τῇ τοῦ βασιλέως παραινέσει.

28. Να συμπληρωθούν οι επόμενες προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο μετοχής των ρημάτων που είναι σε παρένθεση.

α) Χαίρω, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρί (πλησιάζω, ενεστ.).
 Τόν (βούλομαι, ενεστ.) εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην ἀσκητέον.
 Ταῦτα (πράττω, μέλ.) ἔρχονται.
 Περδίκκας τόν Σάλαιθον (μεταπέμπομαι, ἀόρ.) ἐξένισεν αὐτόν (= τον φιλοξένησε).
 Ἀνῆλθε εἰς Ἀκρόπολιν (εὐχομαι, μέλ.) τῇ θεᾷ.
 Οὗτός ἐστιν ὁ (φονεύω, ἀόρ.) τούς στρατηγούς.
 Φίλιππος (ἀρπάζω, παρακ.) ἔχει τὰ ἡμέτερα.
 Ἦκουσα δέ ποτε αὐτοῦ καὶ περί φίλων (διαλέγομαι, ενεστ.).

β) Ἄνθρωπος (εἰμί) γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν.
 Οὐδεμία σωτηρία ἐστὶ οὕτω πολλῶν (εἰμί) τῶν πολεμίων.
 Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὥς (πορεύομαι, μέλλ.) εἰς Κόρινθον.
 Τῶν Περσῶν (στρατεύομαι, ἀόρ.) ἐπὶ τήν Ἀττικήν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔσπευδον ῥυσόμενοι (= για να σώσουν) τήν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερίαν.
 Πυθόδημος ταῦτα ἐποίει (βούλομαι, ενεστ.) τόν νόμον καταλῦσαι.
 Βασιλεύς (φονεύω, παρακ.) τούς στρατηγούς τὰς σπονδὰς ἔλυσε.
 Ἀθηναῖοι (ἀκούω, ἀόρ.) ταῦτα τῷ Γυλίππῳ εἶπον.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

29. Να συνδυάσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τις λέξεις της Β' στήλης και να μεταφέρετε τα ουσιαστικά της Β' στήλης στην πτώση που βρίσκεται το αντίστοιχο επίθετό τους απ' την Α' στήλη.

Α'	Β'
άκαρπω	δῶρον
ήρέμου	ἀνδριάς
ἄφθονον	θάλασσα
δοκίμων	ναύτης
δικαίους	δένδρον
πτωχοῖς	κριτής
πιστέ	οἶνος
πολύτιμα	ἄλιεύς
λιθίνων	θεράπων

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Α'	Β'
τοῖς πιστοῖς	γέρων
τῷ ἡρωϊκῷ	θεράπων
τοῦ εὐγενοῦς	Αἴας
τόν ιστοριογράφον	λέων
ὦ σεβάσμιε	ἀνδριάς
τοῖς ἀγρίοις	Ξενοφῶν
τῷ κραταιῷ	ἀδάμας
τοῖς μαρμαρίνοις	ἄρχων
τῶν πολυτίμων	Κρέων

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

30. Να τοποθετήσετε τα ουσιαστικά στην πτώση που ζητείται:

ή νῆσος – τῆς	ή χώρα – τῆς
ὁ ἀθλητής – τῷ	ὁ μαθητής – τούς
ὁ τοξότης – τοῖς	ὁ πολίτης – τῷ
ὁ ἐργάτης – τούς	ή βοήθεια – τῆς
ὁ γραφεύς – τοῦ	ή δύναμις – ταῖς

4. Επαναληπτικές ασκήσεις Συντακτικού στην ύλη της Α΄ Γυμνασίου

31. Να κάνετε συντακτική αναγνώριση των υπογραμμισμένων λέξεων που περιέχονται στις παρακάτω προτάσεις. Να χαρακτηρίσετε επίσης τα ρήματα (συνδετικό, μεταβατικό, αμετάβατο, μονόπτωτο, δίπτωτο):

Οὔτοι Προδίκου μαθηταί ἦσαν.

μαθηταί:

Οἱ στρατιῶται ἔτρεχον.

Οἱ στρατιῶται:

Ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ἀγαθός.

ἀγαθός:

Οἱ ἵππεῖς τούς τοξότας ἐδίωκον.

τούς τοξότας:

Ἀθηναῖοι ταῦτα τούς παῖδας διδάσκουσιν.

ταῦτα:

τούς παῖδας:

Τάλαντα δύο ἔδωκεν αὐτῷ.

Τάλαντα:

αὐτῷ:

32. Να χαρακτηρίσετε ως σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ) τη συντακτική αναγνώριση των υπογραμμισμένων λέξεων. Κατόπιν, να διορθώσετε τα λάθη.

Ἐπλήρου τήν ὑδρίαν ὕδατος. (μονόπτωτο ρήμα)

.....

Οἱ ἵππεῖς ἔτρεχον. (αμετάβατο ρήμα)

.....

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αἱ Σάρδεις εἰσὶν πόλις. (αντικείμενο)

.....

Ἦκουον τῶν ῥητόρων λεγόντων. (αντικείμενο)

.....

Οὐδέν τὸ ἀνθρώπειόν ἐστι τέλειον. (υποκείμενο)

.....

33. Στα ακόλουθα παραδείγματα επιρρηματικών μετοχών να βρείτε το υποκείμενό τους και να δηλώσετε ποιες είναι συνημμένες και ποιες απόλυτες.

Οἱ δέ βάρβαροι παρήλαυνον τεταγμένοι κατὰ τάξεις.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Νοσήματος μή ὄντος οὐδενὶ δεῖ φαρμάκου.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Ἑσπέρας οὔσης ἔρχεται Μειδίας.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Ταῦτ' ἔχων ἅπαντα ἔχω.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Ἐσβεβληκότων τῶν Πελοποννησίων ἡ νόσος ἤρξατο εὐθύς.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Γέγονε δέ ταῦτα τοῦ Ἀλκιβιάδου μάλιστα συμπράττοντος.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Ἄμα ταῦτα εἰπὼν ἀνέστη (= σηκώθηκε).

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ἀρταξέρξου βασιλεύοντος ταῦτα ἐγένοντο.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Καίπερ ἀκούσας ταῦτα οὐκ ἐβούλετο μένειν.

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Ταῦτα δέ πράξαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο (= ἐπλεαν).

Μετοχή:

Υποκείμενο Μετοχής:

Συνημμένη ή Απόλυτη:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αξίες για μια ζωή!

- ✓ Εξυπνάδα
- ✓ Κριτική Σκέψη
- ✓ Αυτοπεποίθηση

Βρες τον Καθηγητή σου!
στο arnos.gr

Ο Καθηγητής - Δάσκαλος arnos.gr:

- ★ Διδάσκει μεθοδικά και οργανωμένα με το Τετράδιο Σπουδής.
- ★ Καθοδηγεί το Μαθητή να μαθαίνει βήμα - βήμα.
- ★ Οδηγεί στην **Αυτομάθηση**.
- ★ Υλοποιεί τους στόχους του μαθήματος.
- ★ Πιστοποιεί με διαγωνίσματα την πρόοδο του Μαθητή.

Γιατί επιλέγω Τετράδιο Σπουδής;

- ★ Είναι απαραίτητο διδακτικό εργαλείο βασισμένο στους στόχους του μαθήματος και τον τρόπο Υλοποίησής του.
- ★ Σε αυτό βρίσκεται το υλικό Διδασκαλίας για τον Καθηγητή και Μελέτης για το Μαθητή.
- ★ Το Τετράδιο Σπουδής σε συνδυασμό με το course οδηγούν το **Μαθητή** στην **Αυτομάθηση**.
- ★ Είναι το Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο πραγματοποίησης της **online διδασκαλίας με φυσικό τρόπο**.
- ★ Με αυτό **ενημερώνονται** άμεσα **οι γονείς** και **ελέγχουν την πρόοδο** του παιδιού τους.

Τετράδια Σπουδής για:

Γυμνάσιο

Μαθηματικά

Αρχαία

Γλώσσα

Φυσικά

13-15
ετών

arnos.gr | info@arnos.gr